

Oprirea funcționării sau utilizării construcțiilor pentru nerespectarea obligațiilor privind securitatea la incendiu

Alexandru Sorici, asociate Filip&Company, Andreea Gheorghiu, asociate Filip&Company

Alexandru Sorici, asociate FILIP & COMPANYY

Respectarea normelor de securitate la incendiu reprezintă o obligație esențială în sarcina oricărei persoane fizice sau juridice, conform Legii nr. 307/2006 privind apărarea împotriva incendiilor („Legea nr. 307/2006”).

Neconformarea cu prevederile Legii nr. 307/2006 poate declanșa răspunderea civilă, contravențională sau penală a făptuitorului. Datorită importanței sporite a acestor norme, răspunderea generată de încălcarea acestora este una deosebit de agravată, fiind cunoscute deja opiniei publice sentințele de prima instanță în Cazul Colectiv, caz care a și generat o nevoie de legiferare deosebit de strictă în acest domeniu.

Legiuitorul a ales să împartă răspunderea contravențională pentru nerespectarea regulilor de securitate la incendiu prevăzute în Legea nr. 307/2006, în șase mari

Andreea Gheorghiu, asociate FILIP & COMPANYY

categorii, incluse în art. 45 și aranjate în ordinea gravității.

Cea mai gravă sancțiune prevăzută de art. 45 din Legea nr. 307/2006 este cuprinsă la punctul VI, conform căruia „Constituie contravenții următoarele fapte și se sancționează după cum urmează: cu amenda de la 30.000 lei la 100.000 lei și oprirea funcționării ori utilizării construcțiilor sau amenajărilor, ca sancțiune contravențională complementară, pentru încălcarea gravă a cerinței de securitate la incendiu în ceea ce privește periclitarea vieții ocupanților și forțelor de intervenție, neasigurarea stabilității elementelor portante, respectiv a limitării propagării focului și fumului în interiorul edificiului și la vecinătăți, potrivit criteriilor stabilite prin hotărâre a Guvernului”.

La o analiză sumară a textului de lege,

putem observa că aceasta este singura sancțiune prevăzută de Legea nr. 307/2006 care presupune și oprirea funcționării ori utilizării construcției sau amenajării, ca sancțiune complementară. Chiar dacă și cuantumul amenzii este foarte ridicat, în practică, investitorii sau beneficiarii clădirilor consideră că sancțiunea complementară a opririi activității în clădire este cea mai gravă întrucât îi privează de obiectul de activitate și, pentru că îi pune în imposibilitate de a produce sau a presta, după caz, generează pagube mai mari decât cuantumul amenzii.

Totuși, față de criteriile de apreciere menționate în art. 45 și aprobate prin Hotărârea 915/2015 privind stabilirea criteriilor pentru oprirea funcționării ori utilizării construcțiilor sau amenajărilor determinate de încălcarea gravă a cerinței de securitate la incendiu în ceea ce privește periclitarea vieții ocupanților și forțelor de intervenție, neasigurarea stabilității elementelor portante, respectiv a limitării propagării focului și fumului în interiorul edificiului și la vecinătăți („HG nr. 915/2015”), sunt necesare anumite clarificări.

Măsura opririi funcționării sau utilizării poate fi dispusă numai cu privire la construcțiile sau amenajările cu o destinație specifică și având aria desfășurată mai mare de 200 mp

Conform HG nr. 915/2015, dispunerea măsurii complementare de oprire a funcționării sau utilizării construcției sau amenajărilor poate fi dispusă numai cu privire la construcții având ca destinație următoarele categorii:

- (i) comerț - baruri, cluburi, discoteci, restaurante, centre comerciale, magazine și supermagazine,
- (ii) cultură - teatre, cinematografe, săli

polivalente, săli de spectacole sau altele asemenea, destinate sau deschise participării publicului sau

(iii) turism - hoteluri, moteluri, hosteluri, vile turistice, cabane turistice, pensiuni. Așadar, cu privire la clădiri având alte destinații decât acestea măsura opririi funcționării sau utilizării nu poate fi dispusă.

Apoi, pentru dispunerea măsurii opririi utilizării sau funcționării construcției, aria desfășurată a construcției trebuie să fie mai mare de 200 mp.

Din economia prevederilor HG nr. 915/2015 rezultă că atât condiția cu privire la destinația construcției, cât și condiția suprafeței trebuie îndeplinite cumulativ, pentru ca utilizatorul sau beneficiarul să fie susceptibil de sancțiunea complementară a opririi utilizării sau funcționării.

Aplicabilitatea sancțiunii complementare nu depinde de existența unei autorizații de securitate la incendiu valabile

În cazul în care condițiile menționate anterior, cu privire la destinația și suprafața construcției, sunt îndeplinite, sancțiunea specifică a opririi funcționării sau utilizării construcției va putea fi dispusă, chiar dacă a fost obținută în prealabil o autorizație de securitate la incendiu.

În cuprinsul HG nr. 915/2015 se face o delimitare între construcțiile autorizate din punct de vedere al securității la incendiu și cele pentru care această autorizație nu a fost obținută.

Astfel, dacă investitorul sau beneficiarul a obținut o autorizație de securitate la incendiu, măsura complementară a opririi funcționării sau utilizării poate fi dispusă în următoarele cazuri:

a) depășirea cu mai mult de 10% a numărului de utilizatori pentru care s-a acordat autorizația de securitate la incendiu;

b) depășirea numărului de niveluri supraetere față de valoarea de referință admisă pentru clădirile cu nivelul V de stabilitate la incendiu/gradul de rezistență la foc;

c) reducerea prin elemente de construcție, cu mai mult de 25% din valoarea de referință a înălțimii/lățimii căilor de evacuare, în condițiile în care deficiența nu poate fi înlăturată pe timpul controlului;

d) desființarea unei căi de evacuare atunci când, potrivit reglementărilor

tehnice specifice, se impun două sau mai multe căi de evacuare, în concordanță cu valoarea de referință;

e) desființarea instalațiilor/sistemelor de stingere a incendiilor ori de detectare, semnalizare și avertizare a incendiului;

f) desființarea instalațiilor/sistemelor de desfumare ori a instalațiilor de iluminat de securitate pentru evacuare.

În vederea stabilirii neregularităților enumerate mai sus, autoritățile trebuie să se raporteze la cerințele și reglementările tehnice prevăzute de documentația ce a stat la baza emiterii autorizației de securitate la incendiu.

Dacă investitorul sau beneficiarul nu a obținut o autorizație de securitate la incendiu, deși era necesară conform legii, măsura opririi funcționării sau utilizării poate fi dispusă atât în cazurile enumerate imediat anterior la literale a)-c), cât și în următoarele situații:

a) neasigurarea numărului minim de căi pentru evacuare față de valoarea de referință;

b) neechiparea cu instalații de stingere a incendiilor ori de detectare, semnalizare și avertizare a incendiului, în concordanță cu valoarea de referință;

c) neechiparea cu instalații/sisteme de desfumare ori instalații de iluminat de securitate pentru evacuare, în concordanță cu valoarea de referință;

d) neidentificarea datei realizării documentației tehnice de autorizare a lucrărilor de construcții sau momentul punerii în funcțiune.

Din moment ce nu există o autorizație de securitate la incendiu emisă cu privire la construcții, în cazurile precizate la lit. a)-c) de mai sus, vor fi avute în vedere pragurile de referință din reglementările tehnice specifice în vigoare fie la data realizării documentației tehnice de autorizare a lucrărilor de construcții, fie la data punerii în funcțiune.

Ca expresie a importanței valorilor protejate prin dispozițiile referitoare la securitatea la incendiu, se prevede expres că plângerea împotriva procesului-verbal de constatare a contravenției și de aplicare a sancțiunii nu suspendă executarea sancțiunii contravenționale complementare a opririi funcționării sau utilizării construcției.

În acord cu viziunea legiuitorului, în practica instanțelor se poate constata că interpretarea textelor normative este una foarte strictă, în marea majoritate a cauzelor plângerile împotriva proceselor verbale de sancționare fiind respinse. Acest standard ridicat se justifică prin gradul de pericol social al faptei contravenționale ce rezidă, în principal, în aceea că, având în vedere specificul obiectivelor vizate de această sancțiune, în lipsa autorizației de securitate la incendiu care să certifice siguranța exploatarei în condiții de securitate la incendiu și luarea măsurilor corepunzătoare legislației specifice, repercusiunile unui eventual incendiu ar fi unele deosebit de grave punând în pericol integritatea fizică sau chiar viața oamenilor care frecventează construcțiile respective.

Spre exemplu, s-a considerat că este întemeiată sancționarea societății care administrează un bar cu o amendă în cuantum de 100.000 RON și oprirea funcționării barului pentru încălcarea prevederilor HG nr. 915/2015, generată de lipsa hidranților interni și a instalațiilor de detectare, semnalizare și alarmare a incendiilor.

Într-o altă cauză, s-a considerat că reprezintă o încălcare a prevederilor HG nr. 915/2015 suplimentarea numărului de niveluri ale unei construcții prin depășirea valorii de referință admisă pentru clădirile cu nivelul V stabilitate la incendiu întrucât au fost suplimentate nivelurile clădirii cu un demisol. În acest caz, instanța a considerat că acțiunea reclamanței reprezintă o încălcare a interdicției privind suplimentarea numărului de niveluri a construcției deoarece demisolul reprezintă un nivel construit al clădirii având pardoseala situată deasupra nivelului terenului cu maximum jumătate din înălțimea liberă a acestuia și este prevăzut cu ferestre în pereții de închidere perimetrală.

În concluzie, considerăm că beneficiarii și investitorii ar trebui să adopte un comportament foarte diligent și proactiv cu privire la obligațiile de securitate la incendiu, răspunderea în aceste cazuri fiind gravă și putând provoca prejudicii considerabile – materiale, umane și reputaționale. ■

FILIP & COMPANY

business law